

สุธิดา เชษฐสิงห์ 2558: การศึกษาระบบการผลิตโคนมและการพึ่งตนเองของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม: กรณีศึกษา ตำบลทุ่งลูกนก อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยและพัฒนาการเกษตร) สาขาวิจัยและพัฒนาการเกษตร คณะเกษตรกำแพงแสน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์ศุภพร ไทยภักดี, Ph.D.
106 หน้า

การวิจัยเรื่อง การศึกษาระบบการผลิตโคนมและการพึ่งตนเองของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม กรณีศึกษา ตำบลทุ่งลูกนก อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบการผลิตโคนม และระดับการพึ่งพาตนเองของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 62 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และใช้สถิติเชิงอ้างอิง ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ทำการพยากรณ์การพึ่งตนเองได้ของเกษตรกรโดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ .05

การศึกษาพบว่า ด้านการผลิตโคนมของเกษตรกร ประกอบด้วย การคัดเลือกสายพันธุ์โคนม อาหารและการให้อาหาร โรงเรือนโคนมและโรงรีดนม โรคและการสุขภาพ การรีดนม การจัดการน้ำนม และการดูแลรักษาอุปกรณ์ พบว่า เกษตรกรมีความรู้การผลิตโคนมในระดับสูง คือ เรื่องการรีดนม การจัดการน้ำนม และการดูแลรักษาอุปกรณ์ ($\bar{X}=7.89$) และระดับปานกลาง ได้แก่ การคัดเลือกสายพันธุ์โคนม อาหารและการให้อาหาร โรคและการสุขภาพ และโรงเรือนโคนมและโรงรีดนม ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.35, 5.42, 3.63 และ 3.94 ตามลำดับ ในส่วนของการพึ่งตนเองได้ของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการขายน้ำนมดิบให้สหกรณ์ 53,198.02 บาท/ตัว/ปี การขายลูกโคและโคคัดทิ้ง คิดเป็นเงิน 21,606.45 บาท/ปี และจากการจำหน่ายมูลโคแห้ง คิดเป็นเงิน 12,962.58 บาท/ปี ในส่วนต้นทุนการผลิต ซึ่งแบ่งเป็นต้นทุนคงที่เท่ากับ 3,347.36 บาท/ตัว/ปี และต้นทุนผันแปรเท่ากับ 30,860.16 บาท/ตัว/ปี นอกจากนี้ ยังมีรายจ่ายนอกภาคการเกษตร ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายในครัวเรือน เท่ากับ 68,175.81 บาท/ครัวเรือน/ปี เมื่อคำนวณรายได้สุทธิพบว่า เกษตรกรต้องมีหน่วยการผลิตขึ้นอีกอย่างต่ำ 3 หน่วยการผลิต (แม่โครีดนม) จึงจะมีการพึ่งตนเองได้ในระดับหนึ่ง และเมื่อศึกษาการพึ่งตนเองของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม ใน 5 ด้าน อยู่ในระดับ มีการพึ่งตนเองได้พอประมาณ ($\bar{X} = 3.25$) แต่เมื่อพิจารณาการพึ่งตนเองได้ในแต่ละด้านของเกษตรกร พบว่า ด้านจิตใจ เกษตรกรมีการพึ่งตนเองได้มาก ($\bar{X} = 3.66$) ในขณะที่ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากร และด้านสังคม มีการพึ่งตนเองได้พอประมาณค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 2.83, 3.03, 3.38$ และ 3.43 ตามลำดับ และองค์ประกอบที่สามารถนำมาชี้วัดการพึ่งตนเองได้ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ระดับการศึกษาของเกษตรกร โดยมีค่า P เท่ากับ .002

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

